ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲ, ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಜೀವನ

ರೇಣುಕಾಕ್ಷಿ
ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಕಾಲೇಜ್ ಆಫ್ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್, ಮಂಗಳೂರು.

DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.15504563

ABSTRACT:

ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅದು ಜೀವನವೇ ಆಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಕೇವಲ ಉದ್ಯೋಗ ಅಥವಾ ಜೀವನೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬುದ್ಧಿ, ಚಿಂತನೆ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಬೇಕು.

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಲು, ಹಾಗೂ ತಾನು ಎದುರಿಸುವ ಸವಾಲುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಸಮೃದ್ಧ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಕೇವಲ ಹಣಕಾಸಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನಷ್ಟೇ ಗಮನಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಮಾನವೀಯತೆ, ನೈತಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ, ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಜೀವನವೆಂದರೆ, ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಬೌದ್ಧಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡಾಗಲೇ ನಾವು ಒಂದು ಪ್ರಬುದ್ಧ, ಪ್ರಗತಿಪರ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬಹುದು.

KEYWORDS:

ಶಿಕ್ಷಣ, ಜೀವನ, ಸಮಾನತೆ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಪ್ರಗತಿ.

ಶಿಕ್ಷಣವು ಮನುಷ್ಯನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿದೆ. ಬೌದ್ಧಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಅರಿವು, ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಡಾ. ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು "ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲ, ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಜೀವನ" ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಮಾತು ಕೇವಲ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಲ್ಲ, ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಚಿಂತನೆ, ನಿರ್ಧಾರ, ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಲುವು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೇವಲ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿದ್ಧತೆಯ

ಸಾಧನವಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲು ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಪಾಠಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಲ್ಲ, ಬದುಕಿನ ಆಳಅಗಲವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಸೃಜನಶೀಲವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ಹೊಸ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು, ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗುವುದು. ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಚಿಂತನೆ, ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಮತ್ತು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದಾರಿದೀಪದಂತೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣವು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನೈತಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಮಾನತೆಯ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ, ತಾತ್ವಿಕ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಅರಿವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಳಗೆ ಬಿತ್ತುವುದು. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ನಿಲುವು ಪ್ರಕಾರ, ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನೋತ್ಪಾದಕ ಶಿಕ್ಷಣವಿಲ್ಲದೆ ಜನರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೇಲಿನ ಧೋರಣೆ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಕೋನ:

ಡಾ. ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಜೀವನವೇ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳುವ ಒಂದು ದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ಅವರು ದಲಿತರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದರು. ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಣವು ಕೇವಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಾಧನವಾಗಿರದೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿ ತರಬಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ತಳಸಮುದಾಯದ ಏಳಿಗೆಗೆ ಬಳಸಬೇಕೆಂದು ವಾದಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಬಾಂಧವ್ಯ ಎಂಬ ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಸಾಧಿಸಬಹುದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದರು. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ಶಿಕ್ಷಣವು ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಹಾಗೂ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು.

ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಾಕ್ಯ ‘‘ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಘಟನೆ, ಹೋರಾಟ’’ ಇದು ಪ್ರಮುಖ ನಿಲುವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ‘‘ಶಿಕ್ಷಣ’’ ಎಂದರೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮೊದಲು ವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದಲೇ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಜಯಗಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು. ‘‘ಸಂಘಟನೆ’’ ಎಂದರೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಲದು, ಅದನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಸಂಘಟಿತವಾದ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಬೇಕು.

"ಹೋರಾಟ" ಎಂದರೆ ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಹೋರಾಡಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು ಶಕ್ತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಪರಿವರ್ತನೆ:

ವಿದ್ಯೆ ಸಮಾಜದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಹಂತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ವೃತ್ತಿಪರ ಜೀವನವನ್ನೇ ರೂಪಿಸುವುದಲ್ಲ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ, ಸೃಜನಶೀಲತೆ, ನಾಯಕತ್ವ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ.

ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ:

ಶಿಕ್ಷಣವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳ ಅರಿವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಂಡು, ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಬಹುದು. ಶಿಕ್ಷಣವು ಜಾತಿ, ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಮುಖ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ಭಾರತದ ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲು ನೆರವಾಗಿದ್ದು, ಅವರ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಯುತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿದೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ:

ಶಿಕ್ಷಣವು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ, ಯುವಕರು ಪೈಥಾನ್, ಎಐ, ಡೇಟಾ ಸೈನ್ಸ್ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದರಿಂದ ಹೊಸ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸ್ಟಾರ್ಟಪ್ ಕಲ್ಚರ್ ಬೆಳೆಯಲು ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದೆ. ಜೊಮ್ಯಾಟೋ, ಪೇಟಿಎಂ ಮತ್ತು ಬೈಜೂಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಮೌಲ್ಯದ ಕಂಪನಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲತೆ:

ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣವು ಹೊಸ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು, ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಗತಿಯೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಭಾರತದ ಐಟಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು, ಇದರ ಪರಿಣಾಮ. ಬಿಗ್ ಡೇಟಾ, AI (ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ) ಮತ್ತು ಮೆಶೀನ್ ಲರ್ನಿಂಗ್‌ನಂತಹ

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಲದಿಂದ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ನಾಯಕತ್ವ:

ಶಿಕ್ಷಣವು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅವನನ್ನು ಸಮರ್ಥ ನಾಯಕನನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳಾ ನಾಯಕತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅರುಂಧತಿ ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯ, ಸ್ಟೇಟ್‌ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದ (SBI) ಹಳೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ, ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದಲೇ ಬ್ಯಾಂಕಿಗ್ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದರು.

ಸಂಸ್ಕಾರ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು:

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಸರಿಯಾದ ನಡವಳಿಕೆ, ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಅರಿವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಗಳು, ಸಹಬಾಳ್ವೆ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಡಾ. ಎ. ಪಿ. ಜೆ. ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಹುದ್ದೆಗೇರಿದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸರಳತೆಯೊಂದಿಗೆ ಸದಾಚಾರ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಿದವರು. ಇಂದಿನ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಲದಿಂದ ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಕ್ಷಯ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಇತರ ಎನ್‌ಜಿಒಗಳು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಸ್ವಂತ ಬದುಕು "ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಜೀವನ" ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೆ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ತನ್ನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಶಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡ ಕಾರಣ, ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು, ಸಮಾಜದ ಏಳಿಗೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ದಲಿತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವಾಗ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ, ಅಮೆರಿಕಾ ಮತ್ತು ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರು.

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಜೀವನದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಘಟನೆ ಮಹಾಡ್ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ (1927). ಇದು ದಲಿತರು ಕುಡಿಯಲು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದ್ದ ನೀರಿನ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ ಒಂದು ಚಳುವಳಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಹೋರಾಟ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ

ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿದ್ದು, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ದಲಿತರಿಗೆ ಹಕ್ಕುಗಳ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಿದರು. ''ನೀವು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯದೆ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಬರುವುದಾದರೆ, ನಿಮಗೆ ನಿಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳು ತಿಳಿಯದು. ಹಕ್ಕುಗಳ ಅರಿವು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದರೆ, ಸೋಲುವುದು ಖಚಿತ.'' ಎಂಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಮಾತು ಈ ಹೋರಾಟದ ಹಿಂದಿನ ತಳಹದಿಯಾಯಿತು. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಮಾತು ''ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದರೆ, ಆ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಆ ಪೀಳಿಗೆಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ'' ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾರುತ್ತದೆ. ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ಫುಲೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಮುಖ ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳ ಹೋರಾಟಗಾರ್ತಿ. ಅವರು ''ಮಹಿಳೆಯರ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಸಮಾಜದ ಪುನರ್-ನಿರ್ಮಾಣದ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನ'' ಎಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು.

ಡಾ. ಬಿ. ಆರ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ''ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಜೀವನ'' ಎಂಬ ನಿಲುವು ಇಂದು ಸಹ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದಂತೆ, ಸಮಾನತೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಬಾಂಧವ್ಯ ಎಂಬ ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವಗಳ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವು ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಕೇವಲ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಮೂಲಕವೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಹಕ್ಕುಗಳ ಅರಿವು ಪಡೆದು, ಸಮಾಜದ ಪುನರ್-ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸಹಕರಿಸಬಲ್ಲನು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಪುಸ್ತಕ ಓದುವುದು, ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ತಮ್ಮ ಅರಿವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಪಡೆಯುವುದು, ಹೊಸ ಅವಿಷ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು, ಜನರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವ ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗುವುದು. ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೇವಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಿಂತಲೂ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ, ಸಮಗ್ರ ಸಮಾಜದ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಳಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅದನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ. ಇದರಿಂದ ಸೌಹಾರ್ದಯುತ, ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಪರ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಬಿ.ಆರ್., (2015), ಡಾ. ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಸಮಗ್ರ ಬರಹಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷಣಗಳು: ಸಂಪುಟ–1–21, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು.
2. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ (ಸಂ), (2015), ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಆಯ್ದ ಬರಹಗಳು, ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು.
3. ಸುಜ್ಞಾನಮೂರ್ತಿ ಬಿ., (2017), ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಬಲೀಕರಣ, ಲಡಾಯಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಗದಗ.
4. ಪೋತೆ ಎಚ್.ಟಿ., (2019), ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರೀತಿ, ಕುಟುಂಬ ಪ್ರಕಾಶನ, ಕಲಬುರ್ಗಿ.
5. ದತ್ತೋಪಂತ ಠೇಂಗಡಿ (ಮೂಲ), ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಭಂಡಾರಿ (ಅನು), (2011), ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಸೂರ್ಯ ಡಾ. ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ರಾಷ್ಟ್ರೋತ್ಥಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಬೆಂಗಳೂರು.

Funding:

This study was not funded by any grant.

Conflict of interest:

The Authors have no conflict of interest to declare that they are relevant to the content of this article.

About the License:

© The Authors 2024. The text of this article is open access and licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.